

Na temelju članka 26., članka 27. i članka 43. stavka 2. točke 9. Zakona o Hrvatskoj narodnoj banci (»Narodne novine«, br. 75/2008.), a u vezi s člankom 12. Odluke o uvjetima redistribuiranja novčanica i kovanog novca kuna i lipa (»Narodne novine«, br. 91 i 126/2009.) guverner Hrvatske narodne banke donosi

ODLUKU

O MINIMALNIM STANDARDIMA ZA STROJNO I RUČNO SORTIRANJE NOVČANICA PREMA PRIKLADNOSTI ZA PROMET

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

(1) Ovom Odlukom utvrđuju se minimalni standardi za strojno i ručno sortiranje novčanica radi odvajanja novčanica dobre kakvoće prikladnih za promet od pohabanih ili oštećenih novčanica neprikladnih za promet.

(2) Obveznici primjene ove Odluke jesu kreditne institucije, gotovinski centri i druge pravne osobe koje su u svom poslovanju ovlaštene pružati usluge uplate, isplate i obrade gotovog novca.

(3) U postupku strojnog ili ručnog sortiranja prema prikladnosti sortirane novčanice s bilo kojom vrstom oštećenja prema standardima definiranim ovom Odlukom smatraju se neprikladnima za promet.

(4) U postupku strojnog sortiranja novčanica prema prikladnosti iz stavka 3. ovog članka prihvatljivo odstupanje iznosi 5%, što znači da najviše 5% od ukupne strojno sortirane količine novčanica koje ne zadovoljavaju utvrđene kriterije može biti sortirano kao prikladno.

II. MINIMALNI STANDARDI ZA STROJNO SORTIRANJE NOVČANICA

Članak 2.

(1) Minimalni standardi za strojno sortiranje novčanica utvrđuju se na osnovi sljedećih kriterija:

Kriteriji – nedostaci	Opis
1. Zaprljanost	Nanos prljavštine preko cijele površine novčanice
2. Mrlja	Koncentracija prljavštine na jednom mjestu
3. Grafiti	Crtež ili tekst ručno ili strojno ispisan ili otisnut na površini novčanice
4. Izblijedjela novčanica	Nedostatak boje na dijelu ili cijeloj površini novčanice
5. Poderanost	Novčanica s poderotinama u duljinu, širinu ili dijagonalno
6. Rupa	Novčanica s jednom ili više rupa određene površine
7. Okrnjena novčanica	Novčanica kojoj nedostaje dio duž najmanje jednog ruba
8. Popravci	Dijelovi iste novčanice spojeni samoljepivom trakom, ljepilom ili slično
9. Naboranost	Višestruka savijanja novčanice

10.	Mlitavost	Oštećena struktura papira novčanice koja rezultira nedostatkom čvrstoće
11.	Presavijena novčanica	Presavijeni dio novčanice
12.	Savijeni kutovi	Novčanica sa savijenim kutom određene površine

Članak 3.

(1) Zaprljanost

Zaprljanost novčanice određuje razina prljavštine koja povećava izmjerenu optičku gustoću na novčanici. U sljedećoj tablici specificira se razina dopuštene zaprljanosti novčanica kao najveća izmjerena optička gustoća za svaki apoen, pri kojoj se smatra da je novčanica još prikladna za promet.

Apoen, izdanje	Najveća dopuštena optička gustoća pri kojoj se smatra da je novčanica još prikladna za promet	Filtar za mjerenje
1000 kn, izdanje 1993.	0,05	Purpurna (Magenta)
500 kn, izdanje 1993.	0,07	Purpurna (Magenta)
200 kn, izdanje 2002.	0,12	Purpurna (Magenta)
100 kn, izdanje 2002.	0,12	Purpurna (Magenta)
50 kn, izdanje 2002.	0,11	Purpurna (Magenta)
20 kn, izdanje 2001.	0,12	Purpurna (Magenta)
10 kn, izdanje 2001.	0,12	Purpurna (Magenta)
10 kn, izdanje 2004.	0,12	Purpurna (Magenta)
5 kn, izdanje 2001.	0,05	Purpurna (Magenta)

Novčanice koje ne zadovoljavaju navedene kriterije, odnosno čija je optička gustoća veća od najveće dopuštene optičke gustoće za pojedini apoen, sortiraju se kao neprikladne i izdvajaju kao pohabane. Spektrofotometrijsko mjerenje optičke gustoće referentnih novčanica određuje se na osnovi sljedećih kriterija:

- Norma za mjerenje optičke gustoće: ISO 5-3/4
- Norma za filter: DIN 16536
- Apsolutno mjerenje: standardna kalibracija/bijela keramička pločica
- Polarizacijski filter: uključen
- Otvor: 3 mm
- Osvjetljenje: D65/2°
- Pozadina: bijeli papir 1,90 mm.

Povećanje optičke gustoće izmjerene na novčanicama jest najveća dopuštena vrijednost zaprljanosti kao izmjereni prosjek na četiri točke mjerenja na licu novčanica, na neotisnutom dijelu isključujući područje vodenog znaka.

(2) Mrlja

Novčanica s koncentracijom prljavštine na bilo kojem dijelu koja pokriva najmanje 9 x 9 mm neotisnute površine ili najmanje 15 x 15 mm otisnute površine novčanice neprikladna je i izdvaja se kao oštećena novčanica.

(3) Grafiti

Novčanica na kojoj je crtež ili tekst ispisan ili otisnut, a može se otkriti pomoću detektora slike, izdvaja se kao oštećena novčanica.

(4) Izbljedjela novčanica

Izbljedjela novčanica je novčanica sa smanjenom kakvoćom boja, što je rezultat pranja ili izlaganja agresivnim kemijskim sredstvima. Takva je novčanica neprikladna. Izbljedjela novčanica može se otkriti pomoću detektora slike ili detektora UV svojstva novčanice, te se izdvaja kao oštećena novčanica.

(5) Poderanost

Novčanica s poderotinama koje su otvorene, a nisu djelomično ili potpuno prekrivene transportnim trakama uređaja za obradu novčanica, neprikladna je i izdvaja se kao oštećena ako su dimenzije poderotine veće od dimenzija navedenih u sljedećoj tablici:

Smjer	Širina	Duljina
Okomito	4 mm	8 mm
Vodoravno	4 mm	15 mm
Dijagonalno	4 mm	18 mm

Dijagonalna poderotina mjeri se crtanjem ravne crte od vrha poderotine do ruba novčanice na kojemu poderotina počinje.

(6) Rupa

Novčanica s jednom ili više rupa koje nisu djelomično ili potpuno prekrivene transportnim trakama uređaja za obradu novčanica neprikladna je ako je površina rupe veća od 10 mm². Takva se novčanica izdvaja kao oštećena.

(7) Okrnjena novčanica

Novčanica s duljinama rubova kraćima za 6 mm ili više ili širinama užima za 5 mm ili više u odnosu na definiranu dimenziju novčanica neprikladna je i izdvaja se kao oštećena.

(8) Popravci

Popravljen novčanica je novčanica formirana spajanjem dijelova iste novčanice, uz pomoć samoljepive trake, ljepila ili slično. Novčanica kojoj je površina pokrivena samoljepivom trakom veća od 10 mm x 40 mm, a koja je deblja od 50 mikrometara, neprikladna je i izdvaja se kao oštećena.

(9) Naboranost

Naborana novčanica je novčanica s višestrukim savijanjima kojoj je smanjena čvrstoća papira. Takva je novčanica neprikladna i izdvaja se kao oštećena.

(10) Mlitavost

Mlitava novčanica je novčanica kojoj je oštećena struktura papira, što rezultira nedostatkom njegove čvrstoće. Takva je novčanica neprikladna i izdvaja se kao pohabana.

(11) Presavijanje

Presavijena novčanica je novčanica kojoj je zbog presavijanja smanjena duljina za više od 6 mm ili širina za više od 5 mm. Takva je novčanica neprikladna i izdvaja se kao pohabana.

(12) Savijeni kutovi

Novčanica sa savijenim kutom površine veće od 130 mm² i minimalne duljine kraćega ruba veće od 10 mm neprikladna je i izdvaja se kao oštećena.

III. MINIMALNI STANDARDI ZA RUČNO SORTIRANJE NOVČANICA

Članak 4.

(1) Ručno sortiranje novčanica prema prikladnosti provodi se provjerom svake pojedine novčanice. Ručno sortiranje mogu obavljati osposobljeni zaposlenici koji su prošli obuku za ručnu obradu novčanica.

(2) U postupku ručnog sortiranja novčanica prema prikladnosti novčanice s bilo kojom vrstom nedostatka navedenom u stavku 4. ovog članka ili s vidljivim nedostacima u nekom od zaštitnih obilježja neprikladne su i izdvajaju se kao pohabane ili oštećene.

(3) Presavijene novčanice i novčanice sa savijenim kutovima mogu se ručno ispraviti i, kad je to moguće, sortirati kao prikladne.

(4) Minimalni standardi za ručno sortiranje novčanica utvrđuju se na osnovi sljedećih kriterija:

Kriteriji – nedostaci		Opis
1.	Zaprljanost	Vizualno uočljiv nanos prljavštine preko novčanice
2.	Mrlja	Vizualno uočljiva koncentracija prljavštine na jednom mjestu
3.	Grafiti	Vizualno uočljiv crtež ili tekst ručno ili strojno ispisan ili otisnut na površini novčanice
4.	Izbljedjela novčanica	Vizualno uočljiv nedostatak boje na dijelu ili cijeloj površini novčanice
5.	Poderanost	Novčanica s najmanje jednom poderotinom na rubu
6.	Rupa	Novčanica s najmanje jednom vizualno uočljivom rupom
7.	Okrnjene novčanice	Novčanica kojoj nedostaje dio ili dijelovi duž najmanje jednog ruba
8.	Popravci	Dijelovi iste novčanice spojeni samoljepivom trakom, ljepilom ili slično
9.	Naboranost	Novčanica s višestrukim savijanjima koja znatno utječu na njezin vizualni dojam
10.	Mlitavost	Novčanica s oštećenjem strukture papira koje rezultira nedostatkom čvrstoće

11.	Presavijena novčanica	Novčanica koja je presavijena, uključujući i novčanicu koja se ne može ispraviti
12.	Savijeni kutovi	Novčanica s najmanje jednim jasno uočljivim savijenim kutom

IV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 5.

Obveznici primjene ove Odluke dužni su uskladiti svoje poslovanje s odredbama ove Odluke do 1. prosinca 2012. godine.

Članak 6.

(1) Do roka za usklađenje određenog člankom 5. ove Odluke razina dopuštene zaprljanosti novčanice određuje se razinom prljavštine koja povećava optičku gustoću i smanjuje refleksiju i to na način određen ovim člankom.

(2) Razina dopuštene zaprljanosti novčanica pri kojoj se smatra da je novčanica još prikladna za promet:

Apoen, izdanje	Najveća razlika u gustoći između graničnog uzorka i nove novčanice	Najmanja refleksija koju uzorak treba pokazati (%)
1000 kn, izdanje 1993.	0,03	93
500 kn, izdanje 1993.	0,03	93
200 kn, izdanje 2002.	0,07	84
100 kn, izdanje 2002.	0,07	84
50 kn, izdanje 2002.	0,07	84
20 kn, izdanje 2001.	0,07	84
10 kn, izdanje 2001.	0,07	84
10 kn, izdanje 2004.	0,07	84
5 kn, izdanje 2001.	0,07	84

(3) Novčanice izdvojene prema specifikaciji iz ovog članka uvrštavaju se uz kategoriju pohabanih novčanica.

Članak 7.

Stupanjem na snagu ove Odluke prestaje važiti Odluka o utvrđivanju standarda za sortiranje novčanica prema prikladnosti za promet koji se primjenjuju na strojevima za sortiranje novčanica, br. 208-020/06-04/ŽR od 7. lipnja 2004. godine.

Članak 8.

Ova Odluka stupa na snagu osmog dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

O. br. 202-020/09-12/BV

Zagreb, 17. rujna 2012.

Guverner
Hrvatske narodne banke
prof. dr. sc. Boris Vujčić, v. r.